

Regelbunden tillsyn 2010

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
STATISTIK ÖVER REGELBUNDEN TILLSYN 2010	3
VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ	4
OM REGELBUNDEN TILLSYN.....	4
RESULTAT FRÅN REGELBUNDEN TILLSYN.....	5
JÄMFÖRELSE MED 2009.....	6
GRUNDSKOLA	6
GYMNASIESKOLA	9
KOMMUNEN SOM HUVUDMAN.....	11
FÖRSKOLEVERKSAMHET	12
SKOLBARNSOMSORG	13
SÄRSKOLA	14
VUXENUTBILDNING	15
TABELLFÖRTECKNING	17
TABELLER	18

Sammanfattning

- Skolinspektionen fattade beslut för 749 grundskolor och 117 gymnasieskolor samt i 58 kommuner med tillhörande verksamhetsformer efter regelbunden tillsyn under 2010.
- De brister som var vanligast förekommande rör det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive plan mot kränkande behandling), kunskapsresultaten, åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd samt det systematiska kvalitetsarbetet.
- Nästan samtliga skolor hade brister i någon form vid tillsynsbesöket. De flesta skolor hade brister som rörde flera områden. I genomsnitt hade de granskade grundskolorna åtta brister och gymnasieskolorna åtta brister.
- Elva grundskolor och två gymnasieskolor bedömdes inte ha brister i den omfattningen att åtgärder behövde vidtas. Ytterligare 50 grundskolor och nio gymnasieskolor hade en eller två brister där åtgärder behövde vidtas. Bristen kan dock ha varit av allvarlig karaktär.
- 72 procent av grundskolorna och 65 procent av gymnasieskolorna hade brister på minst ett av tre viktiga områden som rör elevens möjlighet att nå målen för utbildningen – systematiskt kvalitetsarbete, särskilt stöd (inkl studie-stöd på modersmål) och anpassning av undervisningen efter elevens förutsättningar och behov.

Statistik över regelbunden tillsyn 2010

Skolinspektionen har tillsynsansvar för förskolan, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen, förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan samt obligatorisk särskola och gymnasiesärskola. Både kommunala och fristående skolor omfattas av tillsynen.

I denna rapport redovisas brister som påtalats av Skolinspektionen vid regelbunden tillsyn under 2010.

Viktigt att tänka på

- Statistiken visar granskade skolor och verksamheter där beslut fattats 2010 (besöket kan ha gjorts innan 2010). Samtliga landets skolor och verksamheter har inte granskats under denna period.
- För att kunna generalisera resultatet till skolor och verksamheter som inte granskats krävs att urvalet av skolor och verksamheter skett slumpmässigt. Tillsynen sker dock inte slumpmässigt. Under 2010 granskades cirka 15 procent av landets grund- och gymnasieskolor, vilket gör det möjligt att se vissa mönster i de brister som upptäckts hos ett stort antal skolor.
- De brister som presenteras i statistiken är de brister som påträffades vid tiden för tillsynen. Tillsynen ska fungera som underlag för skolans utvecklings- och förbättringsarbete. En uppföljning görs, vanligen tre månader, efter att tillsynen avslutats och skolan får då redogöra för vilka åtgärder som vidtagits för att komma tillrätta med de påtalade bristerna.
- Procentandelarna i statistiken är beräknade utifrån antal skolor och verksamheter där en bedömning har gjorts¹. Alla områden är inte relevanta att granska i alla skolor.
- Det är svårt att jämföra resultatet av tillsynen mellan åren. Det är särskilt svårt att göra jämförelser med 2010 och tidigare år eftersom Skolinspektionen införde en ny modell för regelbunden tillsyn 1 januari 2010. Ytterligare faktorer som kan göra det svårt att jämföra mellan åren är bland annat att de skolor som är föremål för tillsyn ett givet år inte väljs slumpmässigt och att lagstiftningen kan ha förändras.

Om regelbunden tillsyn

I den regelbundna tillsynen granskas *varje* kommunal och fristående grund- och gymnasieskola. Däremot granskas ansvarstagandet för hela förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen (fritidshem) och vuxenutbildningen sammantaget i varje kommun.

Skolinspektionens regelbundna tillsyn sker kommunvis, vilket innebär att myndigheten granskar alla skolor och verksamheter i en kommun under en begränsad period. Fristående skolor kan granskas utan att samtliga skolor i kommunen granskas.

Målet med tillsynen är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen. Tillsynen innebär att Skolin-

---

¹ Alla skolor bedöms inte utifrån samtliga bedömningspunkter. Skäl till detta kan vara att företeelsen som bedöms inte förekommer på den aktuella skolan, exempelvis betygssättning på en grundskola som inte har årskurs 9. Vissa bedömningspunkter är endast relevanta för kommunala skolor och vissa endast för fristående skolor på grund av att regelverket skiljer sig i vissa delar för de olika huvudmannskapen.

spektionen kontrollerar att kommunen eller den fristående skolan följer skollag, skolformsförordningar, läroplaner, kursplaner och övriga föreskrifter som är bindande för skolorna och verksamheterna. Vid tillsynen bedöms ett antal områden, bedömningspunkter, som har sin utgångspunkt i dessa lagar och andra bestämmelser. Skolinspektionens regelbundna tillsyn är en avvikelserapportering. Därför fokuserar tillsynen på de områden där skolorna har problem att nå styrdokumentens mål och krav.

Tillsynen av en skola kan ske i form av tre typer av tillsyn – bastillsyn, breddad tillsyn och fördjupad tillsyn. Bastillsyn är en grundare form av tillsyn, breddad tillsyn är en utökad tillsyn (normalfallet) och fördjupad tillsyn innebär att ett särskilt område exempelvis ett undervisningsämne granskas mer djuplodande. Vilken typ av tillsyn som sker på respektive skola beror på hur välfungerande skolan bedöms vara i den inledande analysen som föregår varje tillsynsbesök.

En tillsyn leder till att kommunen och skolan får ett skriftligt beslut som kan innehålla krav på att rätta till fel och åtgärda brister. Detta underlag ska användas som utgångspunkt för att förbättra kvaliteten i skolverksamheten och övriga verksamhetsformer. Exempelvis kan skolorna behöva förbättra sin uppföljning av elevernas kunskapsutveckling eller sitt förebyggande arbete med att förhindra kränkande behandling. För fristående skolor kan tillsynen även leda till beslut att dra in tillstånd eller rätten till bidrag. Skolinspektionens regelbundna tillsyn av samtliga skolor ska sedan 2010 ske inom en cykel om fyra och ett halvt år.

Resultat från regelbunden tillsyn

Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive plan mot kränkande behandling), kunskapsresultat och systematiskt kvalitetsarbete är de brister som är vanligast förekommande i stort sett i samtliga skolformer och verksamhetsformer. Även tidigare år har dessa områden, förutom kunskapsresultaten som tidigare inte kunde särredovisas, tillhört de vanligaste bristerna som Skolinspektionen sett i samband med den regelbundna tillsynen.

Alla skolor och andra verksamheter ska bedriva ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Det ser lite olika ut för olika verksamhetsformer men majoriteten, mellan 75 och 96 procent av skolorna eller verksamheterna som granskades 2010, hade brister i detta arbete. Skolan ska varje år upprätta en plan mot kränkande behandling där bland annat det förebyggande arbetet ska dokumenteras. Arbetet ska utgå från en kartläggning av de behov och problem som finns i den aktuella skolan eller verksamheten. Eleverna ska ha en aktiv del i detta arbete. Arbetet ska också utvärderas årligen. Tidigare studier visar att skolorna framförallt brister vad gäller kartläggningen av problembilden på skolan och hur eleverna involveras.

Av de grund- och gymnasieskolorna som granskades 2010 bedömdes 72 procent respektive 75 procent ha brister i sin verksamhet för att inte alla eleverna gavs förutsättningar att nå målen i samtliga ämnen som de får undervisning i. Skolinspektionens tydligt uttalade hållning i bedömningen av en skolas resultat är att i princip samtliga elever ska nå minst godkänt betyg i samtliga ämnen för att kravet på att förutsättningar ska ges alla elever att nå målen ska vara uppfyllt.

Skolor och andra verksamheter måste bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete för att alla elever ska få möjlighet att nå målen för utbildningen i en trygg miljö. Skolans och elevernas resultat ska sammanställas, utvärderas och analyseras och resultatet av analysen måste få effekt i undervisningen och verksamheten så att den kan utvecklas och förbättras. Detta är ett arbete som måste bedrivas kontinuerligt och systematiskt på alla nivåer. Beroende på typ av verksamhet brister mellan 50 och 88 procent av skolorna och verksamheterna brister på detta område.

Jämförelser med 2009

Under 2010 påtalade Skolinspektionen brister hos något färre skolor än vad som var fallet under 2009. Det behöver inte betyda att skolornas inre arbete förändrats och att skolorna därmed skulle ha blivit bättre.

En viktig bidragande orsak till denna förändring är sannolikt att Skolinspektionens modell för regelbunden tillsyn förändrats mellan 2009 och 2010. Förändringarna har skett på flera områden som påverkar andelen kritik men också minskar möjligheten att jämföra resultaten mellan de två åren. Bland annat är den nya tillsynsmodellen mer än den tidigare riktad mot att bedöma en process snarare än formalia. Vissa enskilda bedömningspunkter har också ändrats på så sätt att inriktningen har förskjutits eller att en bedömningspunkt har delats upp i två.

Det kan också vara så att skolorna har förbättrat sitt arbete på områden som rör relativt ny lagstiftning som skolorna har haft ytterligare ett år att implementera. Arbetet med planen mot kränkande behandling och skriftligt omdöme i elevens individuella utvecklingsplan är sådana exempel.

Grundskola

Grundskolan är den skolform där flest skolor granskas inom Skolinspektionens regelbundna tillsyn. År 2010 fattades beslut avseende 749 grundskolor², 673 kommunala skolor och 76 fristående skolor, efter genomförd regelbunden tillsyn. De grundskolor som granskades 2010 är i stort sett lika stora, sett till elevantal, och har i stort liknade resultat som skolorna i hela landet. I genomsnitt har de granskade skolorna något lägre andel elever med minst godkänt i samtliga ämnen än skolorna i hela landet (se tabell 1).

---

² Totalt finns 4 660 grundskolor i Sverige. (Skolverket.se. Avser mätning den 15 oktober 2009.)

Tabell 1: Typ av grundskolor som varit föremål för regelbunden tillsyn 2010

	Inspekterade skolor	Skolor i riket
Andel (procent) elever med minst Godkänt i samtliga ämnen (medelvärde för 2008, 2009 och 2010)		
< 72 %	36	27
72-85 %	45	47
86-100 %	20	26
Andel (procent) granskade grundskolor med respektive antal elever		
< 86	21	25
86-310	52	50
310 <	27	25

Vanligaste bristerna

Den regelbundna tillsynen av grundskolan utgår från 53 bedömningspunkter (vissa bedömningspunkter rör dock inte samtliga skolor) som tar sin utgångspunkt i de dokument som styr grundskolan.

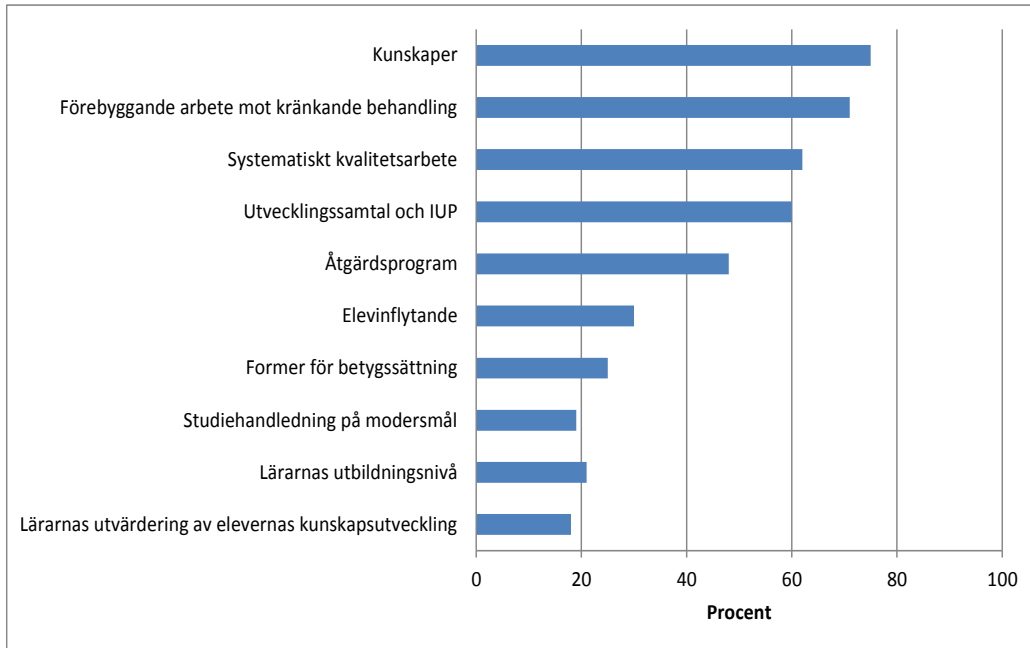
Kunskapsresultaten och det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive plan mot kränkande behandling) är de två bedömningspunkter där störst andel grundskolor hade brister som måste åtgärdas. Sådana brister fanns på, 75 procent respektive 71 procent av skolorna.

För grundskolan är också systematiskt kvalitetsarbete (62 procent av de granskade grundskolorna) och utvecklingssamtal med individuell utvecklingsplan (60 procent av de granskade grundskolorna) vanliga brister. Även förra året var dessa områden, förutom kunskapsresultaten som inte särredovisades, de vanligaste bristområdena i grundskolan.

Cirka 72 procent av grundskolorna hade brister på minst ett av tre viktiga områden som rör elevens möjlighet att nå målen för utbildningen - systematiskt kvalitetsarbete, särskilt stöd³ samt anpassning av undervisningen efter elevens förutsättningar och behov. Att kontinuerligt utveckla undervisningen och arbetet i skolan är avgörande för möjligheten att bedriva en god undervisning som ger eleverna förutsättningar att nå målen för ämnet och i övrigt utvecklas så långt som möjligt i sitt lärande. Det är också viktigt att undervisningen anpassas så att alla elever ges möjlighet att lära på det sätt som passar denne på bästa sätt och att eleven får det stöd som behövs.

³ inklusive studiehandledning på modersmål

Figur 1: De tio bedömningspunkter där störst andel grundskolor behövde vidta åtgärder för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Nästan samtliga skolor hade brister i någon form vid tillsynsbesöket. De flesta skolor hade brister som rörde flera områden. I genomsnitt hade en grundskola åtta brister vid regelbunden tillsyn 2010, vilket liknar resultatet från året innan. Vid elva grundskolor under 2010 har Skolinspektionen inte funnit några brister i den omfattningen att dessa behövde åtgärdas. Ytterligare 50 grundskolor hade 2010 en eller två brister där åtgärder behövde vidtas.

Det är dock viktigt att poängtera att det inte enbart är antalet brister som är centralt för en skolas kvalitet. Bristens karaktär och djup kan ha stor betydelse för skolans arbete och möjlighet att erbjuda alla elever en god utbildning i en trygg miljö. Få brister är därför inte automatiskt ett belegg för att en skola håller hög kvalitet.

Gymnasieskola

År 2010 fattades beslut avseende 117 gymnasieskolor⁴, 77 kommunala skolor och 40 fristående skolor, efter genomförd regelbunden tillsyn. De gymnasieskolor som granskades 2010 är i stort sett lika stora, sett till elevantal, och har i stort liknade resultat som skolorna i hela landet. Det finns något fler mindre skolor (99 eller färre elever) bland de granskade skolorna än i hela landet (se tabell 2).

Tabell 2: Typ av gymnasieskolor som varit föremål för regelbunden tillsyn 2010

	Inspekterade skolor	Skolor i riket
Andel (procent) elever som uppnått behörighet till gymnasieskolans nationella program		
< 82 %	29	27
82-92 %	44	47
93-100 %	27	26
Andel (procent) granskade grundskolor med respektive antal elever		
< 99	31	25
99-585	52	50
585 <	18	25

Vanligaste bristerna

Den regelbundna tillsynen av gymnasieskolan utgår från 54 bedömningspunkter (vissa bedömningspunkter rör dock inte samtliga skolor) som tar sin utgångspunkt i de styrdokument som styr gymnasieskolan.

Precis som för grundskolan är de två bedömningspunkter där störst andel skolor hade brister det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive plan mot kränkande behandling) och kunskapsresultaten. Brister fanns på 81 procent respektive 72 procent av skolorna.

Även 2009 var brister i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling ett av de vanligaste bristområdena. För gymnasieskolan är även det systematiska kvalitetsarbetet och åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd vanliga bristområden 2010. 55 procent respektive 67 procent av gymnasieskolorna hade brister på dessa områden.

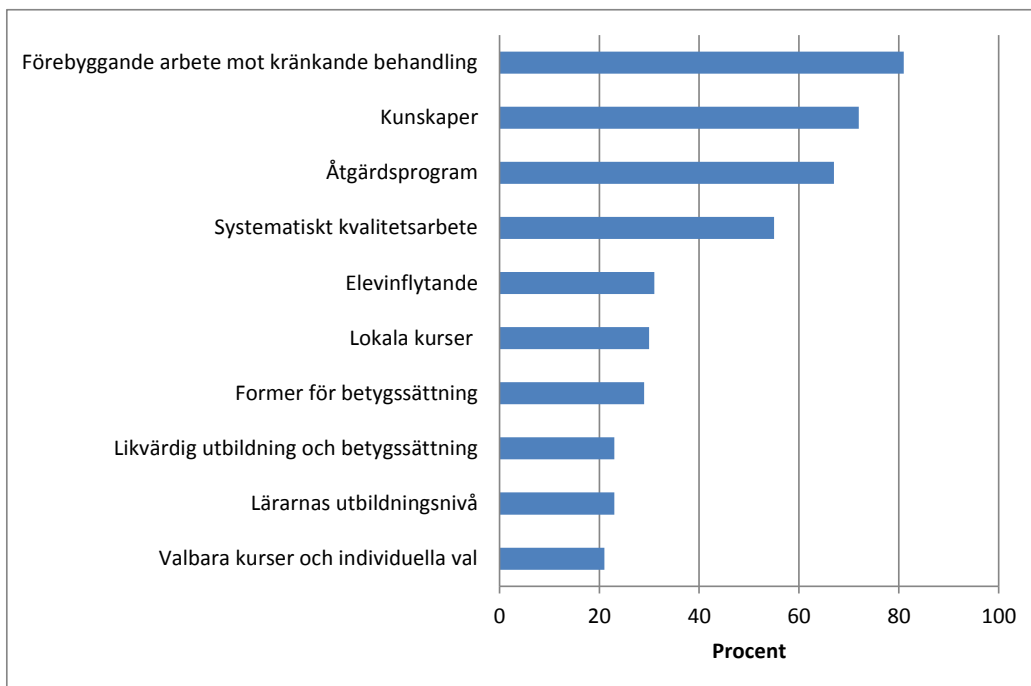
På tre viktiga områden som rör elevens möjlighet att nå målen för utbildningen - systematiskt kvalitetsarbete, särskilt stöd inklusive studiehandledning på modersmål samt anpassning av undervisningen efter elevens förutsättningar och behov – är det 65 procent av gymnasieskolorna som hade brister på ett eller flera i den omfattningen att åt-

⁴ Totalt finns 1015 gymnasieskolor i Sverige. (Skolverket.se. Avser mätning den 15 oktober 2010.)

10 (47)

gärder behövde vidtas. (Se kapitlet om grundskolan för utökat resonemang kring brist-områdena).

Figur 2: De tio bedömningspunkter där störst andel gymnasieskolor behövde vidta åtgärder för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Nästan samtliga skolor hade brister i någon form vid tillsynsbesöket. De flesta skolor hade brister som rörde flera områden. I genomsnitt hade de granskade gymnasieskolorna åtta brister vid regelbunden tillsyn 2010. Vid två gymnasieskolor har dock Skolinspektionen inte funnit några brister i den omfattningen att dessa behövde åtgärdas. Detta är i princip samma resultat som 2009. Ytterligare nio gymnasieskolor hade 2010 en eller två brister där åtgärder behövde vidtas.⁵

⁵ Som tidigare påpekats är det dock viktigt att poängtera att det inte är antalet brister som enbart är centralt i sammanhanget. Bristens karaktär och djup samt vilken bedömningspunkt som avses kan ha stor betydelse för skolans arbete och möjlighet att erbjuda alla elever en god utbildning i en trygg miljö.

Kommunen som huvudman

Kommunen som huvudman för de kommunala skolorna i kommunen har ansvar för att eleverna får den undervisning de har rätt till och att de ges förutsättningar att nå de nationella målen. Kommunen har som huvudman också det övergripande ansvaret för att verksamheten i skolorna bedrivs på ett sätt som stämmer överens med författningarnas krav. En del i den regelbundna tillsynen rör hur kommunen som huvudman för den kommunala utbildningen uppfyller de krav som ställs på huvudmannaskapet.

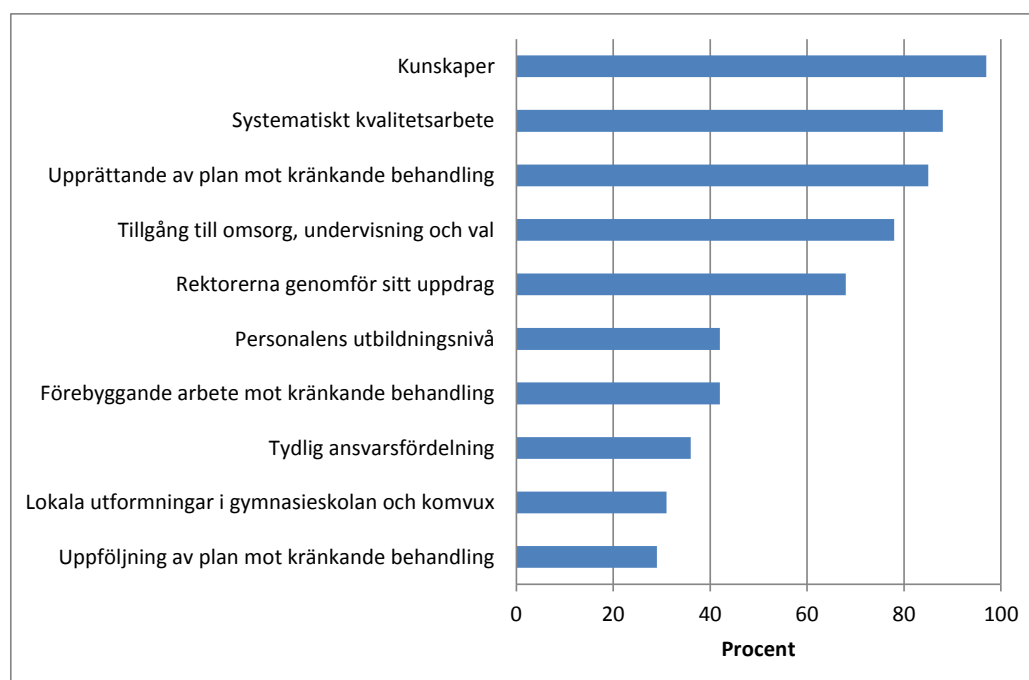
År 2010 fattades beslut avseende 58 kommuner och ett kommunalförbund. Den regelbundna tillsynen av kommunens huvudmannaskap utgår från 18 bedömningspunkter.

Vanligaste bristerna

De vanligaste bristerna på kommunal huvudmannanivå är kunskapsresultat och systematiskt kvalitetsarbete. Nästan alla av de granskade kommunerna 2010 fick kritik på dessa områden.

Andra vanliga bristområden är, upprättande av plan mot kränkande behandling, att kommunen inte tillser tillgången till den omsorg, utbildning och valmöjligheter som barn, elever och studerande har rätt till samt om rektorerna genomför sitt uppdrag enligt författningarnas krav. På dessa områden fick 85, 78 respektive 68 procent av de granskade kommunerna kritik.

Figur 3: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

12 (47)

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Förskoleverksamhet

År 2010 fattades beslut avseende förskoleverksamheten i 58 kommuner.

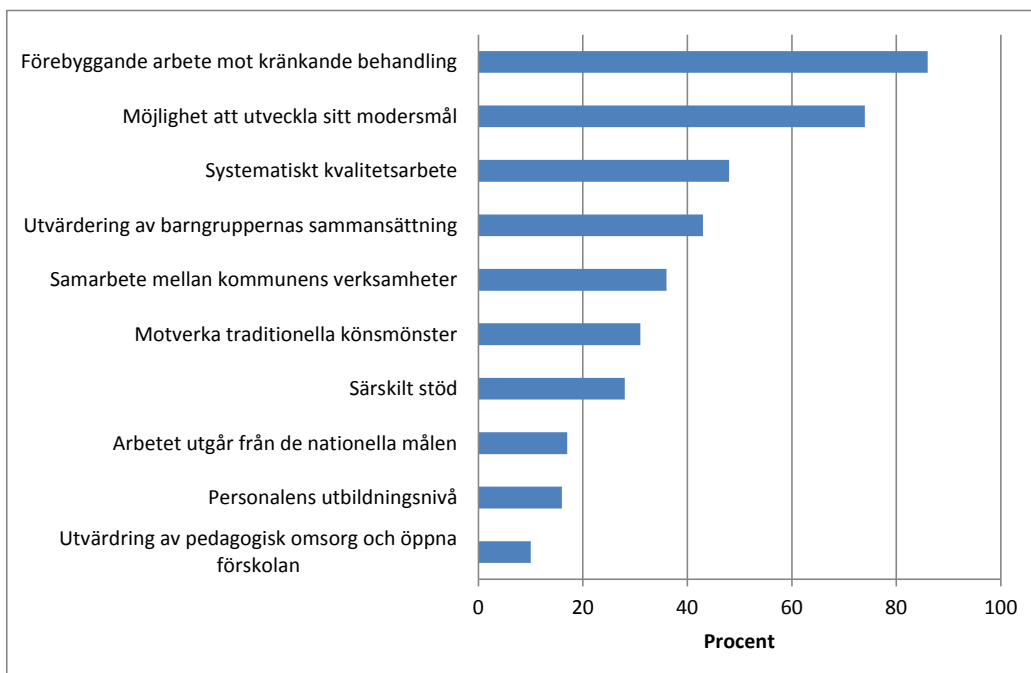
Vanligaste bristerna

Den regelbundna tillsynen av kommunens förskoleverksamhet utgår från 27 bedömningspunkter.

De områden där störst andel kommuner hade brister avseende förskoleverksamheten är det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive planen mot kränkande behandling) och möjligheten för barn med annat modersmål än svenska att utveckla sitt modersmål. Andelen kommuner med brister uppgår här till 86 procent respektive 74 procent.

Det tredje vanligaste området där kommunernas förskoleverksamhet uppvisade brister var det systematiska kvalitetsarbetet. Alla de bristområdena som nämns ovan tillhörde även 2009 de tre vanligaste bristerna.

Figur 4: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder i sin förskoleverksamhet för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Skolbarnsomsorg

År 2010 fattades beslut avseende skolbarnsomsorgen (innefattar huvudsakligen fritidshem) i 58 kommuner.

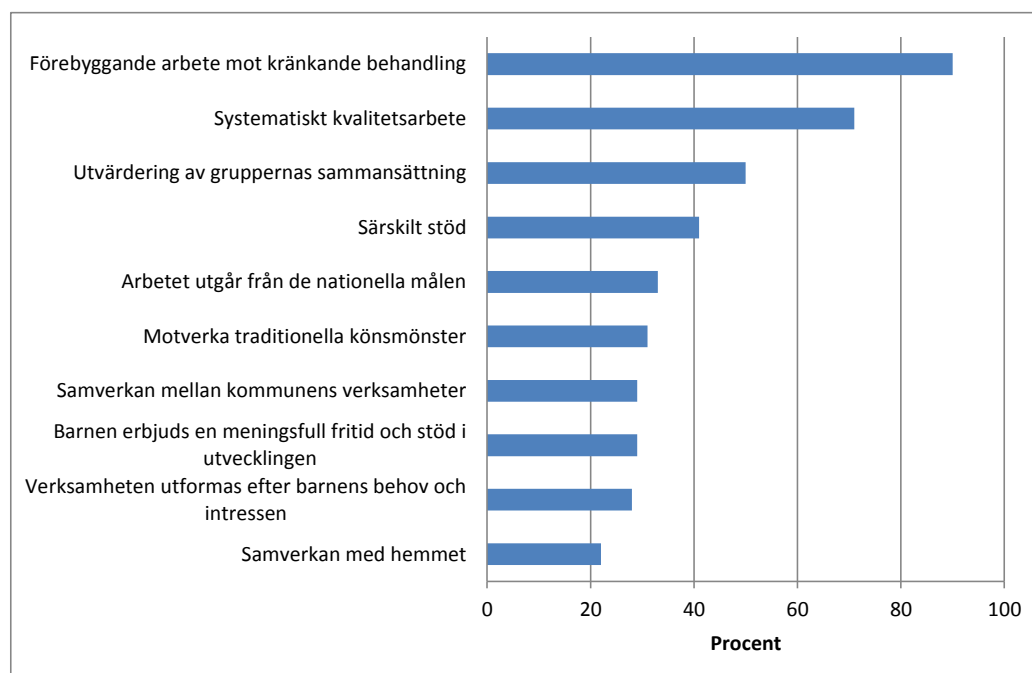
Vanligaste bristerna

Den regelbundna tillsynen av kommunens skolbarnsomsorg utgår från 23 bedömningspunkter.

De områden där störst andel kommuner hade brister är återigen det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive planen mot kränkande behandling) och det systematiska kvalitetsarbetet. Andelen kommuner med brister uppgår här till 90 procent respektive 71 procent. Verksamheten vid flera av kommunernas fritidshem brister också på viktiga områden som att ge elever i behov av särskilt stöd den omsorg som deras speciella behov kräver och att verksamheten inte utgår från de nationella målen.

Ytterligare ett bristområde som förekom vid cirka hälften av de granskade kommunernas skolbarnsomsorg är att barngruppernas storlek och sammansättning inte utvärderas och att konsekvenserna inte analyseras. För att barnen på bästa sätt ska ges möjlighet till trygghet, stimulans och utveckling måste gruppernas storlek anpassas efter de förhållanden som råder på varje fritidshem kopplat till lokaler, personaltäthet, barnens behov och aktuell forskning och rekommendationer.

Figur 5: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder i skolbarnsomsorgen för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Särskola

År 2010 fattades 54 beslut avseende obligatorisk särskola och 22 beslut avseende gymnasiesärskola på kommunövergripande nivå eller skolnivå.

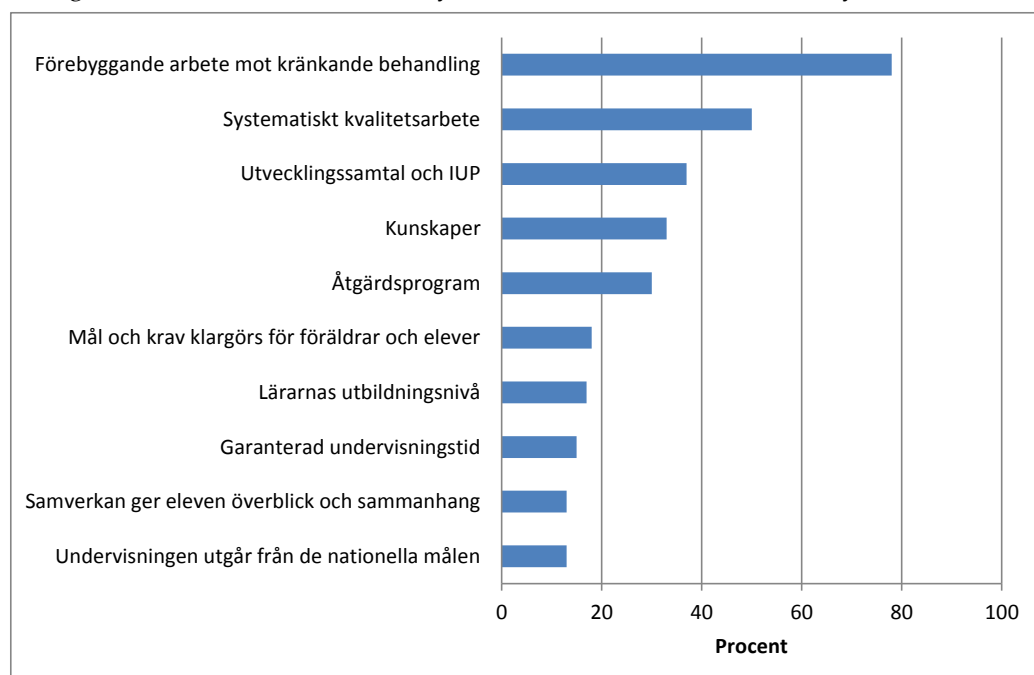
Kommunerna kan organisera sin obligatoriska särskola och gymnasiesärskola på olika sätt. Besluten kan därför innefatta all obligatorisk särskola respektive gymnasiesärskola i en kommun eller undervisningen vid en specifik skola.

Den regelbundna tillsynen av obligatorisk särskola utgår från 44 bedömningspunkter och för gymnasiesärskola från 45 bedömningspunkter (vissa bedömningspunkter rör dock inte samtliga skolor).

Vanligaste bristerna

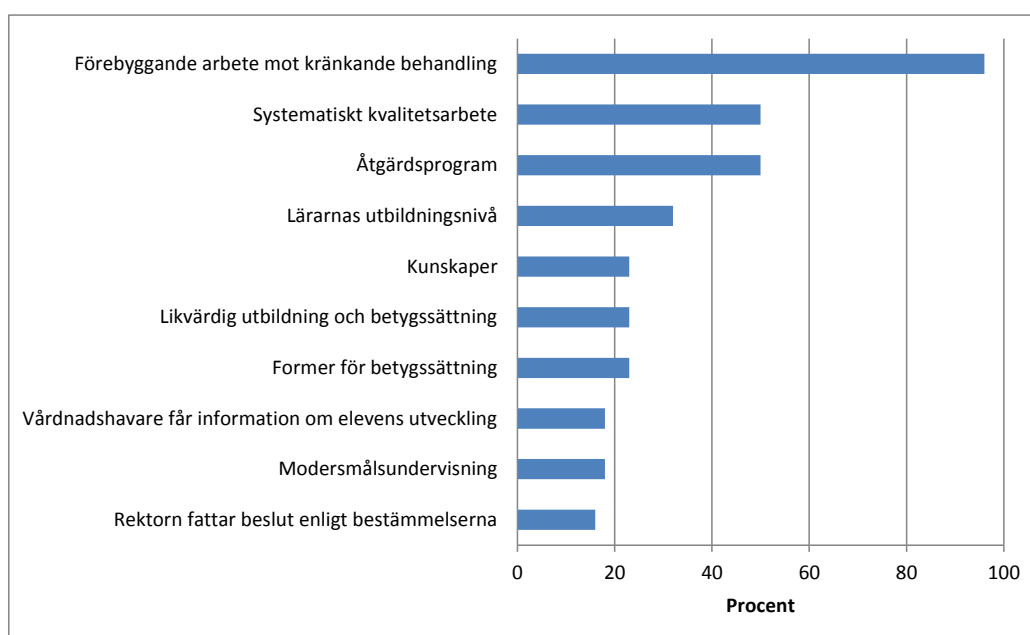
De områden där störst andel kommuner hade brister avseende obligatorisk särskola är det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive planen mot kränkande behandling) och det systematiska kvalitetsarbetet. Andelen kommuner med brister uppgår här till 78 procent respektive 50 procent. Bristområden som är vanliga för den obligatoriska särskolan är i stort sett samma som för grundskolan.

Figur 6: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder i obligatoriska särskolan för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive planen mot kränkande behandling) och det systematiska kvalitetsarbetet är de områden där störst andel kommuner hade brister avseende gymnasiesärskola. Andelen kommuner med brister uppgår här till 96 procent respektive 50 procent. Precis som för den obligatoriska särskolan är bristerna för gymnasiesärskolan likartade som för gymnasieskolan.

Figur 7: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder i gymnasiesärskolan för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Vuxenutbildning

År 2010 fattades beslut avseende vuxenutbildning i 51 kommuner.

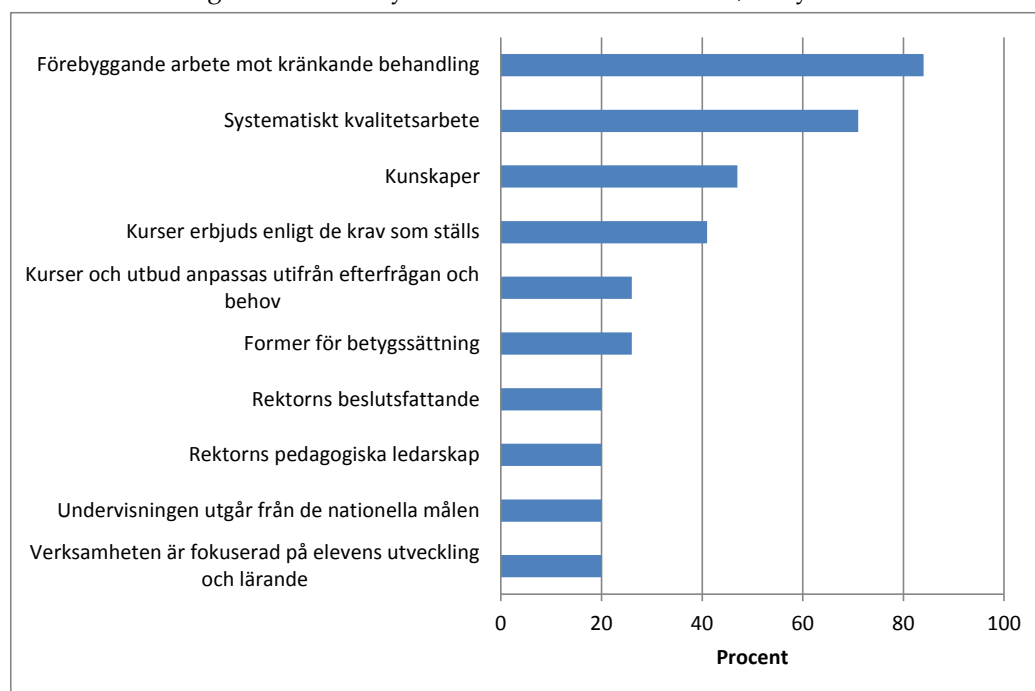
Den regelbundna tillsynen av kommunens vuxenutbildning utgår från 39 bedömningspunkter.

Vanligaste bristerna

De två bedömningspunkter där störst andel kommuner hade brister 2010, liksom tidigare år, är det förebyggande arbetet mot kränkande behandling (inklusive plan mot kränkande behandling) och det systematiska kvalitetsarbetet. Andelen kommuner med brister uppgår till 84 procent respektive 71 procent.

Andra vanliga bristområden är att kurser inte erbjuds enligt de krav som ställs eller anpassas efter de behov och den efterfrågan som finns. Kurser ska erbjudas i alla ämnen och anpassas efter de behov som finns kopplat till studerandes och samhällets önskemål. Detta är viktigt för att matchningen på arbetsmarknaden och de studerandes möjlighet till arbete och vidare studier ska fungera.

Figur 8: De tio bedömningspunkter där störst andel kommuner behövde vidta åtgärder i vuxenutbildningen för att nå styrdokumentens mål och krav, tillsynsbeslut 2010

I tabellbilagan med början på sidan 19 finns bedömningspunkterna i sin fulla lydelse samt mer detaljerad statistik.

Tabellförteckning

- A. Antal skolor och verksamheter där beslut fattats 2010 efter regelbunden tillsyn.
- B. Grundskolor där beslut fattades 2010 efter regelbunden tillsyn.
- C. Gymnasieskolor där beslut fattades 2010 efter regelbunden tillsyn.
- D. Kommuner där beslut fattades angående ansvaret som huvudman 2010 efter regelbunden tillsyn.
- E. Kommuner där beslut fattades angående förskoleverksamhet 2010 efter regelbunden tillsyn.
- F. Kommuner där beslut fattades angående skolbarnsomsorg 2010 efter regelbunden tillsyn.
- G. Kommuner där beslut fattades angående obligatorisksärskola 2010 efter regelbunden tillsyn.
- H. Kommuner där beslut fattades angående gymnasiesärskola 2010 efter regelbunden tillsyn.
- I. Kommuner där beslut fattades angående vuxenutbildning 2010 efter regelbunden tillsyn.

Tabeller

Tabell A: Antal skolor och verksamheter där beslut fattats 2010 efter regelbunden tillsyn.

Skolform/Verksamhetsform	Antal skolor/verksamheter
Grundskola	749
Gymnasieskola	117
Kommunen som huvudman	59
Förskoleverksamhet	58
Skolbarnsomsorg	58
Obligatorisk särskola	54
Gymnasiesärskola	22
Vuxenutbildning	51

Tabell B: Grundskolor där beslut fattades 2010 efter regelbunden tillsyn.⁶

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs		Ej bedömda skolor
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	
Kunskaper	191	25	558	75	0
Fokus på skolans uppdrag					
Rektorn tar i sitt dagliga arbete ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande	672	90	77	10	0
Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen	657	88	92	12	0
Rektorn har adekvat utbildning och erfarenhet	746	100	3	0	0
Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver	592	79	157	21	0
Personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	740	99	9	1	0
Lärarnas bedömning och utvärdering					
Lärarna utvärderar regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav	617	82	132	18	0
Lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling	297	40	452	60	0
Skriftliga omdömen	363	49	386	52	
Framåsyftande IUP	433	58	316	42	

⁶ Andelen i procent är beräknad utifrån antal skolor där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

20 (47)

Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning	730	97	19	3	0
Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna	701	94	48	6	0
Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering					
Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning	635	85	114	15	0
Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen	287	38	462	62	0
Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges	646	86	103	14	0
Rektorn arbetar för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan	707	94	42	6	0
Fokus på lärande					
Rektorn och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever	629	84	120	16	0
Undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen	693	92	56	8	0
Eleverna upplever undervisningen som stimulerande	686	92	63	8	0
Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande	625	83	124	17	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden	720	96	29	4	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att kommunicera och utbyta information i muntlig och i skriftlig form	741	99	8	1	0
Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang	692	92	57	8	0
Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad	521	70	228	30	0
Lärarna stimulerar eleverna att ta ansvar för sina studier	729	97	20	3	0

SKOLINSPEKTIONEN

21 (47)

Tillit till elevens förmåga					
Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga	708	95	41	5	0
Trygghet och studiero					
Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållande	633	85	116	15	0
Alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs	694	93	55	7	0
Alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende	681	91	68	9	0
Rektorn ser till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	214	29	535	71	0
Plan mot kränkande behandling	214	29	535	71	
Förebyggande arbete	667	89	82	11	
Rektorn ansvarar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	729	97	20	3	0
Bedömning och betyg					
Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav	269	75	91	25	390
Undervisningstid och val					
Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar	640	85	109	15	0
Skolan erbjuder eleverna språkval samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna	651	87	98	13	0
Skolan har fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro	744	99	5	1	0
Skolan har fungerande rutiner för bevakning av skolplikten	743	99	6	1	0
Särskilt stöd					
Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor till att detta utreds	687	92	62	8	0

SKOLINSPEKTIONEN

22 (47)

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav	393	53	356	48	0
Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet	639	85	110	15	0
Studiehandledning på modersmål ges till de elever som har behov av det	607	81	139	19	0
Studie- och yrkesvägledning (endast för kommunala skolor)					
Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesvägledning	668	99	5	1	76
Avgifter					
Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna	714	95	35	5	0
Rektorns beslutsfattande					
Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna (endast för kommunala skolor)	566	84	108	16	75
Skolan har fungerande rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden	749	100	0	0	0
Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas	738	98	11	2	0
Rektorn tar ansvar för att det fattas beslut gällande utredning av behov av särskilt stöd, åtgärdsprogram och modersmålsundervisning (endast för fristående skolor)	74	97	2	3	673
Huvudmannskap och tillstånd (endast för fristående skolor)					
Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet	74	97	2	3	673
Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd	73	96	3	4	673
Undervisningen på skolan bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan	74	97	3	3	673
Stabilitet (endast för fristående skolor)					
Skolan har ett stabilt elevunderlag	76	100	0	0	673
Skolan har en stabil ekonomi	75	99	1	1	673

Tabell C: Gymnasieskolor där beslut fattades 2010 efter regelbunden tillsyn.⁷

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs		Ej bedömda skolor
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
Kunskaper	33	28	84	72	0
Fokus på skolans uppdrag					
Rektorn tar i sitt dagliga arbete ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande	109	93	8	7	0
Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen	102	87	15	13	0
Rektorn har adekvat utbildning och erfarenhet	116	99	1	1	0
Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver	90	77	27	23	0
Personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	111	95	6	5	0
Lärarnas bedömning och utvärdering					
Lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling utifrån kursplanernas krav	100	86	17	14	0
Lärarna använder resultaten från de nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning	110	94	7	6	0
Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna	108	92	9	8	0

⁷ Andelen i procent är beräknad utifrån antal skolor där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

24 (47)

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering					
Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning	98	84	19	16	0
Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen	53	45	64	55	0
Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges	103	88	14	12	0
Rektorn arbetar för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan	90	77	27	23	0
Fokus på lärande					
Rektorn och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever	105	90	12	10	0
Undervisningen utgår från och omfattar programmålen och kursplanernas krav i samtliga ämnen	108	92	9	8	0
Eleverna upplever undervisningen som stimulerande	107	92	10	8	0
Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande	103	88	14	12	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden	114	97	3	3	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att kommunicera och utbyta information i muntlig och i skriftlig form	113	97	4	3	0
Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang	103	88	14	12	0
Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former	81	69	36	31	0
Lärarna stimulerar eleverna att ta ansvar för sina studier	114	97	3	3	0
Tillit till elevens förmåga					
Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga	106	91	11	9	0
Trygghet och studiero					
Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållande	105	90	12	10	0
Alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs	112	96	5	4	0

SKOLINSPEKTIONEN

25 (47)

Alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende	115	98	2	2	0
Rektorn ser till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	22	19	95	81	0
Plan mot kränkande behandling	29	25	88	75	0
Förebyggande arbete	101	86	16	14	0
Rektorn ansvarar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	116	99	1	1	0
Bedömning och betyg					
Betyg sätts och utfärdas enligt författningarnas krav	83	71	34	29	0
Undervisningstid och val					
Rektorn kan redovisa hur varje elev har erbjudits sin garanterade undervisningstid	103	88	14	12	0
Skolan har fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro	113	97	4	3	0
För varje elev upprättas en individuell studieplan	109	93	8	7	0
Skolan erbjuder eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna	108	92	9	8	0
Skolans lokala kurser är förenliga med de fastställda programmålen	82	70	35	30	0
Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav (endast för kommunala skolor)	74	96	3	4	40
Eleverna erbjuds valbara kurser och individuella val i enlighet med gymnasieförordningen(endast för kommunala skolor)	61	79	16	21	40
Specialutformat program och individuellt program är utformat i enlighet med författningarna (endast för kommunala skolor)	73	95	4	5	40
Individuellt program är utformat i enlighet med författningarna (endast för fristående skolor)	40	100	0	0	77
Särskilt stöd					
Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor till att detta utreds	104	89	13	11	0
Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav	39	33	78	67	0

SKOLINSPEKTIONEN

26 (47)

Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet	93	80	24	20	0
Studiehandledning på modersmål ges till de elever som har behov av det (endast för kommunala skolor)	79	80	20	20	18
Studie- och yrkesvägledning (endast för kommunala skolor)					
Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesvägledning	75	97	2	3	40
Avgifter					
Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka egna hjälpmedel och enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna	102	87	15	13	0
Rektorns beslutsfattande					
Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna (endast för kommunala skolor)	62	81	15	19	40
Skolan har fungerande rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden	116	99	1	1	0
Rektorn tar ansvar för att det fattas beslut gällande utredning av behov av särskilt stöd, åtgärdsprogram och modersmålsundervisning (endast för fristående skolor)	39	97	1	3	77
Huvudmannaskap och tillstånd (endast för fristående skolor)					
Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet	38	95	2	5	77
Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd	37	93	3	7	77
Undervisningen på skolan bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan	37	93	3	7	77
Stabilitet (endast för fristående skolor)					
Skolan har ett stabilt elevunderlag	39	98	1	2	77
Skolan har en stabil ekonomi	39	98	1	2	77

Tabell D: Kommuner där beslut fattades angående ansvaret som huvudman 2010 efter regelbunden tillsyn.⁸

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs		Ej bedömda kommuner
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
1.1 Kunskaper	2	3	57	97	
2.1 Målinriktat arbete mot kränkande behandling					
Kommunen ser till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever	34	58	25	42	
Kommunen har fört ned ansvaret för arbetet mot kränkande behandling till rektorer och verksamhetsansvariga	54	92	5	9	
2.2 Plan mot kränkande behandling					
Kommunen ser till att det finns en plan mot kränkande behandling i enlighet med skollagen i varje särskild verksamhet	9	15	50	85	
Kommunen ser till att planen mot kränkande behandling följs upp och utvärderas och ser till att skolor och verksamheter följer upp och utvärderar att miljön är trygg	42	71	17	29	
3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling					
Rektor, lärare och övrig personal i kommunen har utbildning för den verksamhet, respektive undervisning de i huvudsak bedriver	34	58	25	42	

⁸ Andelen i procent är beräknad utifrån antal kommuner där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

28 (47)

Kommunen ser till att lärare och övrig personal får och genomgår kompetensutveckling utifrån respektive verksamhets behov	56	95	3	5	
Kommunen ser till att lärare, förskollärare och fritidspedagoger som undervisar har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen	54	93	4	7	1
3.2 Ansvarsfördelning					
I kommunen finns en tydlig ansvarsfördelning mellan nämnd, förvaltning och verksamheterna	38	64	21	36	
3.3 Rektorernas uppdrag					
Kommunen ser till att rektorerna genomför sitt uppdrag i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna. (Ändamålsenlig organisation för arbetet med barn i behov av stöd, uppföljning av skolans resultat och vidtar åtgärder, registerkontroll, återrapportering av delegerade beslut)	19	32	40	68	
3.4 Tillsyn över enskilda verksamheter					
Kommunen utövar tillsyn över enskilda förskolor och fritidshem i kommunen	47	81	11	19	1
3.5 Uppföljning och utvärdering					
Kommunen följer upp och utvärderar sina verksamheter samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra målopfyllelsen	7	12	52	88	
4.1 Plats och valmöjligheter					
Kommunen erbjuder den omsorg, den undervisning och de valmöjligheter barn, elever och studerande har rätt till	13	22	45	78	1
4.2 Lokala utformningar					
Kommunen ser till att lokala utformningar av utbildningen i gymnasieskolan och vuxenutbildningen överensstämmer med författningarnas krav	41	70	18	31	

SKOLINSPEKTIONEN

29 (47)

4.3 Avgifter					
Utbildningen är avgiftsfri	53	90	6	10	
4.4 Skolpliktsbevakning och regeisterkontroll					
Kommunen följer upp att skolplikten fullgörs och informerar sig om hur ungdomar som fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år, är sysselsatta	53	90	6	10	
Kommunen ser till att lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas	56	97	2	3	1

Tabell E: Kommuner där beslut fattades angående förskoleverksamhet 2010 efter regelbunden tillsyn.⁹

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
1.1 Utveckling och lärande				
Förskolorna präglas av en god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet	54	93	4	7
Verksamheten i förskolorna främjar leken, kreativiteten och stimulerar till ett lustfyllt lärande och en allsidig utveckling i enlighet med läroplanen	55	95	3	5
2.1 Fokus på förskolans uppdrag				
Ledningen i förskolorna ser till att personalen i förskolorna arbetar utifrån de nationella målen	48	83	10	17
I förskoleverksamheten har personalen sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses	49	85	9	16
Personalen i förskoleverksamheten får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	57	98	1	2
2.2 Utvärdering och uppföljning				
Personalen på förskolorna för fortlöpande samtal med barnens föräldrar om barnets utveckling och lärande samt genomför utvecklingssamtal	54	93	4	7

⁹ Andelen i procent är beräknad utifrån antal kommuner där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

31 (47)

Kommunen och förskolorna planerar, följer upp och utvärderar verksamheten samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att nå de nationella målen	30	52	28	48
Kommunen följer upp och utvärderar sin pedagogiska omsorg och den öppna förskolan	52	90	6	10
3.1 Folus på utveckling och lärande				
Verksamheten i förskolorna utgår ifrån barnens behov, intressen och åsikter	53	91	5	9
Förskolorna arbetar för att barnen ska utveckla förmåga och vilja att påverka och ta ansvar	55	95	3	5
Förskolorna arbetar för att få ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen och för att ge föräldrarna möjlighet att påverka verksamheten	54	93	4	7
Det finns ett förtroendefullt samarbete mellan kommunens förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem	37	64	21	36
Förskolorna arbetar så att de medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sitt modersmål som det svenska språket	15	26	43	74
3.2 Trygg miljö för utveckling och lärande				
Förskolorna arbetar med att utveckla barnens förmåga att känna empati, respektera varandra och hantera konflikter	57	98	1	2
Arbetet i förskolorna är medvetet inriktat på att motverka traditionella könsmönster	40	69	18	31
Kommunens förskoleverksamhet arbetar målinriktat för att förebygga och motverka kränkande behandling och detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	8	14	50	86
Plan mot kränkande behandling	7	12	51	88
Förebyggande arbete	57	98	1	2
Förskoleverksamheten utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	57	98	1	2
4.1 Ansvar och tillgång till plats				
Såväl inne- som utemiljön är utformad så att det är möjligt för personalen att ha uppsikt över de barn de har ansvar för	53	91	5	9
Kommunen erbjuder plats utan oskäligt dröjsmål	57	98	1	2

SKOLINSPEKTIONEN

32 (47)

Barn till arbetslösa och föräldralediga erbjuds en vistelse som omfattar minst 3 timmar per dag eller 15 timmar per vecka	58	100	0	0
Kommunen ger lättåtkomlig och tydlig information till föräldrarna om rätten till allmän förskola för 4- och 5-åringar samt erbjuder sådan plats	54	93	4	7
Kommunen erbjuder plats i förskola för barn som av fysiska, psykiska eller av andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling om inte barnens behov av sådant stöd tillgodoses på något annat sätt	58	100	0	0
Kommunen ger lättåtkomlig och tydlig information till föräldrarna om såväl kommunal som enskilt bedriven förskoleverksamhet	55	95	3	5
4.2 Grupper				
Kommunen gör en kontinuerlig utvärdering av barngruppernas sammansättning	33	57	25	43
4.3 Särskilt stöd				
Barn i kommunens förskoleverksamhet som av olika skäl är i behov av särskilt stöd i sin utveckling får den omsorg som deras speciella behov kräver	42	72	16	28
4.4 Registerkontroll och anmälningsskyldighet				
Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet iakttas	58	100	0	0
Förskoleverksamheten har fungerande rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden	58	100	0	0

Tabell F: Kommuner där beslut fattades angående skolbarnsomsorg 2010 efter regelbunden tillsyn.¹⁰

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
1.1 Utveckling och lärande				
Fritidshemmets verksamhet är utformad så att verksamheten kompletterar skolan både tids- och innehållsmässigt	51	88	7	12
Fritidshemmets verksamhet är utformad så att barnen erbjuds en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen	41	71	17	29
2.1 Fokus på skolbarnsomsorgens uppdrag				
Ledningen i kommunens fritidshem ser till att personalen i fritidshemmen arbetar utifrån de nationella målen	39	67	19	33
I skolbarnsomsorgen har personalen sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses	46	79	12	21
Personalen i skolbarnsomsorgen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	55	95	3	5
2.2 Utvärdering och uppföljning				
Kommunen och fritidshemmen planerar, följer upp och utvärderar verksamheten samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att nå de nationella målen	17	29	41	71
Kommunen följer upp och utvärderar kommunens pedagogiska omsorg och öppna fritidsverksamhet	50	86	8	14

¹⁰ Andelen i procent är beräknad utifrån antal kommuner där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

34 (47)

3.1 Utveckling och lärande				
Personalen formar verksamheten utifrån barnens ålder, mognad, behov, intressen och erfarenheter	42	72	16	28
Det finns samarbetsformer mellan förskolor, förskoleklasser, skolor och skolbarnsomsorgen i kommunen vilket bidrar till att ge barnen kontinuitet och underlättar övergångar	41	71	17	29
Kommunens skolbarnsomsorg samverkar med hemmen så att föräldrarna har möjlighet att påverka och anser sig få information om både det egna barnet och verksamheten i stort	45	78	13	22
3.2 Trygg miljö för utveckling och lärande				
Fritidshemmen arbetar med att utveckla barnens förmåga att känna empati, respektera varandra och hantera konflikter	56	97	2	3
Fritidshemmen är medvetet inriktade på att motverka traditionella könsmönster	40	69	18	31
Inom fritidshemmen finns det stort utrymme för barnen att påverka och ta ansvar	56	97	2	3
Skolbarnsomsorgen arbetar målinriktat för att förebygga och motverka kränkande behandling och detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	6	10	52	90
Plan mot kränkande behandling	6	10	52	90
Förebyggande arbete	51	88	7	12
Fritidshemmen utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	58	100	0	0
4.1 Ansvar och tillgång till plats				
Såväl inne- som utemiljön är utformad så att det är möjligt för personalen att ha uppsikt över de barn de har ansvar för	52	90	6	10
Kommunen erbjuder plats utan oskäligt dröjsmål	57	98	1	2
Kommunen erbjuder plats till barn som av fysiska, psykiska eller av andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska anvisas plats i fritidshem om inte barnens behov av stöd tillgodoses på något annat sätt	58	100	0	0

4.2 Grupper				
Kommunen gör en kontinuerlig utvärdering av gruppernas sammansättning inom skolbarnsomsorgen	29	50	29	50
Skolbarnsomsorgen bedrivs i ändamålsenliga lokaler	56	97	2	3
4.3 Särskilt stöd				
Barn i kommunens skolbarnsomsorg som av olika skäl är i behov av särskilt stöd i sin utveckling får den omsorg som deras speciella behov kräver	34	59	24	41
4.4 Registerkontroll och anmälningskyldighet				
Lagen om registerkontroll av personal inom skolbarnsomsorgen iakttas	57	98	1	2
Verksamheterna har fungerande rutiner gällande anmälningskyldighet till socialnämnden	58	100	0	0

SKOLINSPEKTIONEN

36 (47)

Tabell G: Kommuner där beslut fattades angående obligatorisk särskola 2010 efter regelbunden tillsyn.¹¹

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs		Ej bedömda skolor
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
1.1 Kunskaper	36	67	18	33	
2.1 Fokus på skolans uppdrag					
Rektorn tar i sitt dagliga arbete ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande	50	93	4	7	
Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen	47	87	7	13	
Rektorn har adekvat utbildning och erfarenhet	54	100	0	0	
Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver	45	83	9	17	
Personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	54	100	0	0	
2.2 Lärarnas bedömning och utvärdering					
Lärarna utvärderar regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav	48	89	6	11	
Lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling	34	63	20	37	
Skriftliga omdömen	39	72	15	28	
Framåtsyftande IUP	40	74	14	26	

¹¹ Andelen i procent är beräknad utifrån antal skolor där en bedömning varit möjlig att göra.

Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen och kraven i kursplanerna	48	89	6	11
2.3 Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering				
Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning	47	87	7	13
Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen	27	50	27	50
Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges	52	96	2	4
Rektorn arbetar för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan	53	98	1	2
3.1 Fokus på lärande				
Rektorn och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever	44	82	10	18
Eleverna upplever undervisningen som stimulerande	53	98	1	2
Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande	52	96	2	4
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden	54	100	0	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att kommunicera och utbyta information i olika former	54	100	0	0
Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang	47	87	7	13
Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad	49	91	5	9
Lärarna stimulerar eleverna att ta ansvar för sina studier	54	100	0	0
3.2 Tillit till elevens förmåga				
Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga	53	98	1	2

SKOLINSPEKTIONEN

38 (47)

3.3 Trygghet och studiero

Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållande	50	93	4	7
Alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs	52	96	2	4
Alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende	53	98	1	2
Rektorn ser till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	12	22	42	78
Plan mot kränkande behandling	9	17	45	83
Förebyggande arbete	49	91	5	9
Rektorn ansvarar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	53	98	1	2

4.1 Bedömning och betyg

Intyg utfärdas för alla elever efter avslutad skolgång	51	96	2	4	1
Betyg eller studieomdöme utfärdas om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det	49	91	5	9	
Betygskatalog förs enligt författningarnas krav	48	91	5	9	1

4.2 Undervisningstid och val

Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar	46	85	8	15
Skolan erbjuder eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna	52	96	2	4
Skolan har fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro	54	100	0	0
Skolan har fungerande rutiner för bevakning av skolplikten	54	100	0	0

4.3 Särskilt stöd

Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor till att detta utreds	52	96	2	4
Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav	38	70	16	30

SKOLINSPEKTIONEN

39 (47)

Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet	54	100	0	0	
Studiehandledning på modersmål ges till de elever som har behov av det	50	94	3	6	1
4.4 Studie- och yrkesvägledning (endast för kommunala skolor)					
Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesvägledning	51	96	2	4	1
4.5 Avgifter					
Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna	52	96	2	4	
4.6 Rektorns beslutsfattande					
Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna (endast för kommunala skolor)	47	87	7	13	
Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna	52	96	2	4	
Skolan har fungerande rutiner gällande anmälningskyldighet till socialnämnden	54	100	0	0	
Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas	54	100	0	0	

SKOLINSPEKTIONEN

40 (47)

Tabell H: Kommuner där beslut fattades angående gymnasiesärskola 2010 efter regelbunden tillsyn.¹²

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs		Ej bedömda skolor
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal
1.1 Kunskaper	17	77	5	23	
2.1 Fokus på skolans uppdrag					
Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen	20	91	2	9	
Rektorn har adekvat utbildning och erfarenhet	20	91	2	9	
Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver	15	68	7	32	
Lärarnas undervisning utgår från och omfattar programmålen och kursplanernas krav	20	91	2	9	
Personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	22	100	0	0	
2.2 Lärarnas bedömning och utvärdering					
Lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling utifrån kursplanernas krav	18	82	4	18	
Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna	20	91	2	9	
2.3 Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering					
Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning	20	91	2	9	

¹² Andelen i procent är beräknad utifrån antal skolor där en bedömning varit möjlig att göra.

SKOLINSPEKTIONEN

41 (47)

Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen	11	50	11	50
Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges	20	91	2	9
Rektorn arbetar för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan	17	77	5	23
3.1 Fokus på lärande				
Rektorn och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever	21	96	1	5
Undervisningen utgår från och omfattar programmålen och kursplanernas krav i samtliga ämnen	21	96	1	5
Eleverna upplever undervisningen som stimulerande	20	91	2	9
Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande	20	91	2	9
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden	22	100	0	0
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att kommunicera och utbyta information i muntlig och i skriftlig form	22	100	0	0
Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang	20	91	2	9
Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former	20	91	2	9
Lärarna stimulerar eleverna att ta ansvar för sina studier	21	96	1	5
3.2 Tillit till elevens förmåga				
Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga	21	95	1	5
3.3 Trygghet och studiero				
Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållande	20	91	2	9

SKOLINSPEKTIONEN

42 (47)

Alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs	20	91	2	9	
Alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende	22	100	0	0	
Rektorn ser till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	1	5	21	96	
Plan mot kränkande behandling	3	14	19	86	
Förebyggande arbete	19	86	3	14	
Rektorn ansvarar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	22	100	0	0	
4.1 Bedömning och betyg					
Betyg sätts och utfärdas enligt författningarnas krav	17	77	5	23	
4.2 Undervisningstid och val					
Rektorn kan redovisa hur varje elev har erbjudits sin garanterade undervisningstid	21	96	1	5	
Skolan har fungerande rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro	22	100	0	0	
Skolan erbjuder eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna	18	82	4	18	
Skolans lokala kurser är förenliga med de fastställda programmålen	19	86	3	14	
Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav (endast för kommunala skolor)	19	100	0	0	3
Eleverna erbjuds valbara kurser och individuella val i enlighet med gymnasieförordningen (endast för kommunala skolor)	18	95	1	5	3
Specialutformat program och individuellt program är utformat i enlighet med författningarna (endast för kommunala skolor)	19	100	0	0	3
4.3 Särskilt stöd					
Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor till att detta utreds	21	96	1	5	

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav	11	50	11	50	
Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet	22	100	0	0	
4.4 Studie- och yrkesvägledning (endast för kommunala skolor)					
Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesvägledning	19	100	0	0	3
4.5 Avgifter					
Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka egna hjälpmedel och enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna	22	100	0	0	
4.6 Rektorns beslutsfattande					
Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna (endast för kommunala skolor)	16	84	3	16	3
Skolan har fungerande rutiner gällande anmälningskyldighet till socialnämnden	22	100	0	0	
4.7 Huvudmannaskap och tillstånd (endast för fristående skolor)					
Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet	5	71	2	29	15
Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd					
Undervisningen på skolan bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan					
4.8 Stabilitet (endast för fristående skolor)					
Skolan har ett stabilt elevunderlag	7	100	0	0	15
Skolan har en stabil ekonomi	7	100	0	0	15

SKOLINSPEKTIONEN

44 (47)

Tabell I: Kommuner där beslut fattades angående vuxenutbildning 2010 efter regelbunden tillsyn.¹³

Bedömningspunkt	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen		Åtgärder behövs	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
1.1 Kunskaper	27	53	24	47
2.1 Fokus på skolans uppdrag				
Rektorn tar i sitt dagliga arbete ansvar för att verksamheten är fokuserad på elevernas utveckling och lärande	41	80	10	20
Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen	41	80	10	20
Rektorn har adekvat utbildning och erfarenhet	51	100	0	0
Verksamhetens pedagogiska personal och personal från annan anordnare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver	48	94	3	6
Personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna genomföra sina arbetsuppgifter	46	90	5	10
2.2 Lärarnas bedömning och utvärdering				
Lärarna utvärderar regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga kunskapsområden och kurser utifrån kursplanernas krav	47	92	4	8
Lärarna ger eleven fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav	42	82	9	18

¹³ Andelen i procent är beräknad utifrån antal kommuner där en bedömning varit möjlig att göra.

Lärarna använder resultaten från nationella prov för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning	50	98	1	2
Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna	50	98	1	2
2.3 Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering				
Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning	41	80	10	20
Rektorn tar ansvar för att verksamhetens resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen	15	30	36	71
Rektorn tar ansvar för att utvärdera eventuellt entreprenadsatta verksamheter	46	90	5	10
Rektorn tar ansvar för att utvärdera och ompröva de stödsatser som ges till elever som har svårighet med utbildningen	46	90	5	10
Rektorn arbetar för att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig inom verksamheten	42	82	9	18
3.1 Fokus på lärande				
Rektorn och lärarna klargör mål och krav för elever	47	92	4	8
Undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen	47	92	4	8
Eleverna upplever undervisningen som stimulerande	48	94	3	6
Rektorn och lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande	42	82	9	18
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden	49	96	2	4
Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att kommunicera och utbyta information i muntlig och i skriftlig form	49	96	2	4
Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang	50	98	1	2
Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former	42	82	9	18
Lärarna stimulerar eleverna att ta ansvar för sina studier	51	100	0	0

SKOLINSPEKTIONEN

46 (47)

3.2 Tillit till elevens förmåga				
Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga	50	98	1	2
3.3 Trygghet och studiero				
Alla som arbetar inom verksamheten arbetar för att relationerna mellan lärare och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende	49	96	2	4
I verksamheten bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling	8	16	43	84
Plan mot kränkande behandling	9	18	42	82
Förebyggande arbete	42	82	9	18
Verksamheten utreder och vidtar åtgärder mot kränkande behandling	49	96	2	4
4.1 Bedömning och betyg				
Betyg sätts och utfärdas enligt författningarnas krav	38	75	13	26
4.2 Undervisningstid och tillgång				
Rektorn kan redovisa hur eleverna har erbjudits sin undervisningstid	42	82	9	18
Inom kommunal vuxenutbildning upprättas individuella studieplaner för alla elever i enlighet med förordningen	43	84	8	16
Verksamheten erbjuder kurser i enlighet med förordningen	30	59	21	41
Verksamheten har en flexibilitet när det gäller att anpassa utbud och kurser till efterfrågan och elevers behov	38	75	13	26
4.3 Särskilt stöd				
Elever inom sfi som har svårighet med utbildningen ges särskilt stöd	45	88	6	12
4.4. Studie och yrkesvägledning				
Verksamheten erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering	46	90	5	10

SKOLINSPEKTIONEN

47 (47)

4.5 Avgifter				
Utbildningen är avgiftsfri för elever inom vuxenutbildningen med undantag för hjälpmedel som eleven har för eget bruk och behåller som sin egendom.	50	98	1	2
Utbildningen är avgiftsfri för elever inom sfi med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna	51	100	0	0
4.6 Rektorns beslutsfattande				
Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna	41	80	10	20